

TEBLİĞ

Çevre ve Şehircilik Bakanlığından:

Büyük Endüstriyel Kaza Risklerinin Azaltılmasına Yönelik Dâhili Acil Durum Planı Tebliği**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelikte belirtilen üst seviyeli kuruluş işletmecilerinin aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi gereği hazırlamaları veya hazırlatmaları gereken dâhili acil durum planına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinde tanımlanan üst seviyeli kuruluşlara uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin 13 üncü, 15 inci, 16 ncı ve 21 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Acil durum: Kuruluşun tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek ve yangın, patlama ve toksik yayılım gibi acil müdahale gerektirecek olayları ve bu olayların oluşturduğu kriz halini,

b) Acil durum başlangıç safhası: Büyük bir baskı altında, kısa bir sürede verilmesi gereken, etki azaltma önlemleri üzerinde oldukça fazla etkisi olan kilit kararların alındığı, meydana gelen kazayı takip edecek olası olayların detaylı bir şekilde kavranması ve bunlara karşı uygun tedbirlerin alınması ile ilgili çalışmaların yürütüleceği acil durum müdahale aşamasını,

c) Acil hizmet birimleri: Büyük endüstriyel kazalarda, kuruluşa ve civarında meydana gelebilecek zararın en aza indirilmesinde görev alan İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Jandarma Komutanlığı, itfaiye, ambulans, sahil güvenlik ve sivil savunma hizmetleri dâhil sağlık ve güvenlik hizmetlerini,

ç) Baş kontrolör: Kuruluş içi acil durum yönetim merkezinden tüm operasyonu yönetmekle sorumlu olan ve kuruluş hakkında her türlü bilgi ve yetkiye sahip kişiyi,

d) Dâhili acil durum planı: Üst seviyeli kuruluşun sınırları içinde büyük endüstriyel kaza öncesi, kaza sırası ve sonrasında kuruluşun kendi imkânları ile gerçekleştirilen tüm acil durum müdahale düzenlemelerini içeren (ihtiyaç duyulacak acil gereksinimler, kısa ve uzun vadeli iyileştirmeler) ve Yönetmeliğin Ek-4 Kısım 1’inde belirtilen bilgileri içerecek şekilde Tebliğin ekleri dikkate alınarak hazırlanan planı,

e) Harici acil durum planı: Kuruluş dışındaki kişileri ve çevreyi etkileyebilecek veya acil bir durum meydana geldiğinde kuruluş dışından acil hizmet birimlerinin hazır bulunmasını gerektirecek, Yönetmeliğin Ek-4 Kısım 2’sinde belirtilen bilgileri içerecek şekilde hazırlanan planı,

f) Hizmet grubu: Kuruluş içi acil durumlara müdahalede rol alacak personelin yer aldığı grupları,

g) Kaza: Büyük endüstriyel kazayı,

ğ) Kazazede: Kazadan etkilenen bireyi,

h) Kaza kontrolörü: Kazanın meydana geldiği alanın kontrolünden sorumlu olan, kaza alanı ve civar durumu hakkında detaylı bilgilere sahip kuruluş yöneticisi/müdürü, vardiya sorumlusu veya vardiya amirini,

ı) Kritik olay (KO): Büyük kazaya sebebiyet verme potansiyeli olan bütünlük kaybını,

i) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezi: Acil durum müdahale çalışmalarının yönetildiği ve koordine edildiği yeri,

j) Ramak kala: Kuruluşa büyük bir kazaya dönüşmeden önlenebilen olayı,

k) Toplanma noktası: Acil durumların olumsuz sonuçlarından çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş yeri,

l) Üst seviyeli kuruluş: Yönetmeliğin Ek-1 Bölüm 1’inde ve Bölüm 2’sinde verilen tehlikeli madde listelerinde, Sütun 3’teki eşik değerlere eşit veya üzerindeki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran kuruluşu,

m) Yönetmelik: Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliği, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Genel Yükümlülükler**

İşletmecinin dâhili acil durum planı ile ilgili yükümlülükleri

MADDE 5 – (1) Üst seviyeli kuruluş işletmecisi; Yönetmeliğin Ek-4 Kısım 1’inde belirtilen bilgileri içeren ve bu Tebliğin eklerini dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlar veya hazırlatır.

(2) Dâhili acil durum planı, güvenlik raporunda belirtilen tüm büyük kaza senaryolarına uygulanabilecek nitelikte ve her bir kaza türünü (yangın, patlama, toksik yayılım) içerecek ve deprem, sel gibi doğal afetler de dikkate alınacak şekilde hazırlanır.

(3) Dâhili acil durum planı, kaza öncesi alınacak tedbirler, kaza sırasında uygulanacak prosedürler ve kaza sonrasında yapılacak olan iyileştirme çalışmaları ile ilgili gerekli bütün kaynakların, ilgili kişi ve kuruluşları kapsayan anlaşma ve prosedürlerin yer aldığı detaylı bilgileri içeren yazılı bir belge olarak kuruluşta bulundurulur.

(4) İşletmeci, kuruluşta çalışan personel sayısını dikkate alarak Ek-1’ de verilen hizmet gruplarından gerekli olanlarının kurulmasını sağlar.

(5) İşletmeci, yerel ve diğer itfaiye ekiplerinde bulunan kaynakları dikkate alarak, kuruluş içi yangınla mücadele ve yangından korunma için, yeterli sayıda, uygun kaynak ve ekipmanı sağlar, konuyla ilgili itfaiye ile iş birliği yapar.

(6) İşletmeci, acil durumlarda çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta toplanma noktası/noktaları belirler.

(7) İşletmeci, acil durum müdahalelerinde kullanılacak olan kaynakların ve diğer ekipmanların bakımı, muayenesi, incelenmesi ve test edilmesi için uygun düzenlemelerin yapılmış olduğunu göstermekle yükümlüdür. Yangınla mücadele ekipmanları gibi doğrudan hafifletme işlevine sahip ekipmanlar, personelin kazadan haberdar edilmesinde kullanılan alarmlar gibi anahtar işlevlere sahip diğer ekipmanlar bu düzenlemeler kapsamında ele alınır.

(8) Hazırlanan dâhili acil durum planının kapak sayfası işletmeci veya işletmecinin yasal vekili tarafından imzalanır. Plan kapağının işletmeci tarafından yetkilendirilmiş kişi tarafından imzalanması durumunda bu kişiye ait yetki belgesi ve imza sirkülerinin birer kopyası planın ekinde gönderilir.

(9) Dâhili acil durum planının tüm ekleri de dâhil olmak üzere her sayfasının alt ortası kaşelenir. Planın tüm ekleri ile birlikte yazılı ve ıslak imzalı bir nüshası ile bu nüshanın dört ayrı harici bellekte bulunan kopyaları Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulur.

(10) Dâhili acil durum planı ekleri ile birlikte, harici belleklere pdf ve word formatında kaydedilir. Eklerin plan ana metnini bozmaması için bütün ekler ikinci bir dosya olacak şekilde kaydedilir.

(11) Harici bellekler, arşivlenebilmesi ve muhafazası için üzerinde işletmecinin unvan ve adı/soyadı, kuruluşun ticari unvanı, planın sunum yılı ile revizyon sayı ve tarih bilgilerinin bulunduğu ayrı ayrı zarflar içerisinde teslim edilir.

(12) İşletmeci, dâhili acil durum planının nihai halini Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bildirim sistemine yükler.

(13) İşletmeci, dâhili acil durum planını ihtiyaç duyulduğunda gecikmeye mahal vermeden derhal uygular.

(14) İşletmeci, büyük bir kaza meydana geldiği takdirde, Yönetmeliğin 18 inci maddesi gereği, ilgili kurumlara bu kazadan derhal haberdar eder ve kaza ile ilgili bilgi sağlar.

(15) İşletmeci; acil durumun sona erdiği ilan edilir edilmez ve tesis güvenli hale alınır alınmaz, ilgili tüm verilerin toplanmasının ardından, acil durum ya da ramak kala olaylarından etkilenen alanın temizlenmesini sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Dâhili Acil Durum Planının Amacı ve Hedefi

Dâhili acil durum planının amacı

MADDE 6 – (1) Dâhili acil durum planı, olası kazaların etkilerini en aza indirmek ve insan, çevre ve mala gelebilecek zararları sınırlamak için gerekli tedbirleri alarak meydana gelebilecek kazaları ve acil durumları organize etmeyi amaçlar.

Dâhili acil durum planının hedefi

MADDE 7 – (1) Dâhili acil durum planının ana hedefleri:

- İnsan, çevre ve mala verilecek zararın önlenmesi ve önlenemediği durumda zararın en aza indirgenmesi,
- Kazadan etkilenmesi muhtemel insanların, kaza sırasında yapılması gereken doğru eylemler ve alınması gereken güvenlik tedbirleri hakkında bilgilendirilmesi,
- Acil durum esnasında personelin iş yerinden güvenli ve düzenli bir şekilde tahliye edilmesinin ve kazadan etkilenen kişilere ilk yardım yapılmasının sağlanması,
- Acil durum ile mücadelede yer alan kurumlar ile iş birliğinin sağlanması,
- Gerekirse harici kurumların (itfaiye, diğer makamlar ve/veya bölgenin güvenliği ile ilgili şirketler) desteğini beklerken tehlikeli durumlara baş etmek için personelin koordinasyonu, tesis ve kaynakların kullanımı için kriterleri tanımlayarak acil durumların önlenmesi ve kontrol altına alınması,
- Büyük bir kazanın ardından çevrenin ve kuruluşun temizlenmesi ve iyileştirilmesinin sağlanması, şeklindedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Dâhili Acil Durum Planı Hazırlığı

Dâhili acil durum planı kapsamı

MADDE 8 – (1) Dâhili acil durum planı, Yönetmeliğin Ek-4 Kısımlı'inde belirtilen gereklilikleri ve bu Tebliğin eklerinde belirtilen bilgileri içerir.

(2) Bu Tebliğe göre hazırlanmamış dâhili acil durum planları için Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen hükümler uygulanır.

(3) Dâhili acil durum planı;

a) Kuruluşun kapasitesi, karmaşıklığı ve büyüklüğü, sürmekte olan proseslerin doğası ve kullanılan malzemeler, işletmede çalışan personel sayısı, kaynakların uygunluğu ve kuruluşun yeri dikkate alınarak,

b) Acil durumlara müdahale aşamasında görev alacak hizmet grupları, görevli personel iletişim bilgileri, Ek-1'de verilen tablolar ve şemalar esas alınarak,

c) Ek-2'de verilen form, güvenlik raporunda yer alan tüm kaza senaryolarının her biri ile kuruluşun konumuna bağlı olarak deprem, sel gibi doğal afetler için de ayrı ayrı doldurularak,

ç) Güvenlik raporunda yer alan her bir senaryo için çalışacak hizmet grupları belirlenip, Ek-2'de verilen 0. Dakika planlaması tablosu doldurularak,

d) Acil durumlarda, Ek-3'te verilen tablo uyarınca raporlama yapılarak,

e) Acil hizmet birimlerine ait görevler, acil hizmet birimlerinin müdahale planları ile uyumlu olarak, hazırlanır.

(4) Dâhili acil durum planı, sahadaki personelin maruz kalabileceği risklerin sınırlandırılması ile ilgili olarak meydana gelebilecek büyük kazaların erken fark edilmesi amacıyla kullanılacak sistemleri, ekipman ve tesis detaylarını, alandaki personel için müdahale çalışmalarının (tahliye, barınak, kişisel koruyucu ekipmanın kullanımını) başlatılması ile ilgili sorumlulukları içerir.

(5) Dâhili acil durum planı, planın başlatılması için gerekli düzenlemeyi, başlatmaktan sorumlu kişiyi, ne zaman uygulanacağını ve acil hizmet birimlerine ne zaman haber verilmesi gerektiğini de içerir.

(6) Dâhili acil durum planında, acil bir durumda mevcut kaynakların en iyi şekilde kullanılması ve meydana gelebilecek karmaşanın önlenmesi için görevlendirilmiş hizmet gruplarında yer alan personelin adları ve iş tanımları belirtilir.

(7) Komşu kuruluş/kuruluşlarla karşılıklı yardım anlaşması varsa, plana ilave edilir.

(8) Plan hazırlanırken tüm çalışanlar ile görüş alışverişinde bulunulur.

(9) Dâhili acil durum planı hazırlanırken, aşağıda sıralanan ilgili kurum ve kuruluşlar ile bilgi alışverişinde bulunulur;

a) İşçiler ve alt işverenler,

b) İtfaiye teşkilatı,

c) İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Jandarma Komutanlığı,

ç) 112 İl Ambulans Servisi veya özel ambulans servisi,

d) İl Sağlık Müdürlüğü ve İl Halk Sağlığı Müdürlüğü,

e) Sahil güvenlik birimleri (eğer gerekli ise),

f) Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri,

g) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri,

ğ) İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri,

h) İlgili il özel idareleri ve/veya belediyeler,

ı) İlgili organize sanayi bölgesi yetkilileri,

i) İlgili endüstri bölgesi müdürlüğü.

(10) İl Sağlık Müdürlüğü, açığa çıkması muhtemel tehlikeli maddelere maruz kalan kişilerin tedavi edilebilmesi amacıyla; ilgili tehlikeli maddeler, maruziyet yolları ve etkileri hakkında işletmeciler tarafından bilgilendirilir.

(11) Acil durumlara yönelik düzenlemeler günün 24 saatini kapsar. Düzenlemelerde tatil, hastalık, vardiya değişikliği, bakım, tesisin devre dışı bırakılması ve devreye alınması gibi olaylar dikkate alınır.

(12) Yaşanan bir kaza sonrasında basına ve halka verilecek demeçlerin kim tarafından yapılacağı planda belirtilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kaza Kontrolörü, Baş Kontrolör ve Kuruluş İçi Acil Durum Yönetim Merkezi

Kaza kontrolörü ve baş kontrolör

MADDE 9 – (1) Yönetmelik gereği acil durum prosedürlerini belirlemeye yetkili kişiler ile tesisteki acil durumların etkilerini azaltıcı/düzeltilici faaliyetlerden sorumlu olan ve koordine eden “kaza kontrolörü” ve “baş kontrolör” isim ya da unvanları dâhili acil durum planında belirtilir. Çalışan personel sayısı göz önüne alınarak, kuruluşlarda bu iki görev tek bir kişi tarafından yürütülebilir.

(2) Kaza kontrolörü; kaza alanı ve civar durumu hakkında detaylı bilgilere sahip olup, kazanın meydana

geldiği alanın kontrolünden sorumludur.

(3) Kaza kontrolörlüğü görevi; kaza durumunda kuruluş yöneticisi, vardiya sorumlusu veya vardiya amiri tarafından gerçekleştirilir.

(4) Kaza kontrolörlüğü görevi 24 saat süresince kesintisiz olarak yerine getirilir. 24 saat sürekli çalışılmayan iş yerlerinde acil bir durumda çalışan personel sayısı göz önüne alınarak önemli fonksiyonların yerine getirilmesini sağlayacak uygun yönetim düzenlemeleri yapılır.

(5) Kaza kontrolörünün sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir;

a) Olayın meydana geldiğini fark ettiği anda, olayın büyük bir kaza olup olmadığını veya büyük bir kaza haline dönüşüp dönüşmeyeceğini değerlendirerek, büyük bir kaza durumu söz konusu ise dâhili acil durum planını devreye sokarak tüm operasyonu yönetir, gerekiyorsa aynı zamanda baş kontrolörün talimatıyla harici acil durum planının uygulamaya geçmesi için ilgili İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğüne haber verir.

b) Baş kontrolör olay yerine gelinceye kadar onun görevlerini üstlenir.

c) İlgili hizmet gruplarının devreye girmesini sağlar.

ç) Kuruluş içinde haberleşme hizmet grubu personeli ile birlikte uygun alarm sistemlerinin devreye alınmasını sağlar.

d) Etkilenmesi muhtemel tesislerin tahliye, yerleştirme ve planlama hizmet grubu personeli ile birlikte tahliyesi ve devre dışı bırakılması gibi faaliyetleri yönetir.

e) Acil hizmet birimleri gelinceye kadar ilgili hizmet grupları personeli ile birlikte kurtarma, yangın söndürme ve benzeri diğer çalışmaların kontrol altında yürütülmesini sağlar.

f) Acil hizmet birim yetkilileri geldikten sonra bahsi geçen görevleri yetkili kişilere devreder.

g) Arama, kurtarma ve tahliye faaliyetlerinde AFAD ve itfaiye ekipleri ile beraber çalışır.

ğ) Çalışmalarda yer almayan personelin önceden belirlenen toplanma noktalarına tahliyesini sağlar.

h) Acil durum yönetim merkezleri ile iletişim kurulması amacıyla uygun iletişim araçlarının bulunduğu iletişim sistemlerini kurar.

ı) Olay yerinde, acil hizmet birimleri tarafından talep edilen bilgiyi sağlar ve tavsiyelerde bulunur.

i) Baş kontrolöre bilgi verir ve önemli gelişmeler hakkında kuruluş içi acil durum yönetim merkezini sürekli ve eksiksiz olarak bilgilendirir.

(6) Baş kontrolör, kuruluş içi acil durum yönetim merkezinden tüm operasyonu yönetmekle sorumludur.

(7) Baş kontrolörlük görevi, tesis hakkında her türlü bilgiye sahip, kuruluş yöneticisi veya müdürü tarafından yürütülür.

(8) Baş kontrolörün ana sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir;

a) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezine giderek olayların kontrolü ile ilgili bütün sorumluluğu alır.

b) Acil bir durum söz konusu olduğunda, acil hizmet birimlerine haber verilmesi ve gerekliliği halinde harici acil durum planının harekete geçirilmesi konularında kaza kontrolörüne talimat verir.

(9) Baş kontrolör ayrıca, kaza durumu ve kazanın doğasına bağlı olarak;

a) İlgili hizmet grubu personelinin harekete geçmesinin,

b) Kuruluşun dışında kalan ve doğrudan etkilenen alanlar içinde etkili bir kontrolün gerçekleşmesinin,

c) Kazayla ilgili gerçekleşmesi muhtemel durumların önceden tahmin edilmesine yardımcı olması amacıyla edinilen bilgiler doğrultusunda gelişmelerin gözden geçirilerek gerekli değerlendirilmelerin yapılmasının,

ç) Kaza kontrolörü ve ilgili hizmet grubu personeliyle temas kurarak, tesislerin devre dışı bırakılması ve binaların tahliye edilmesi ile ilgili faaliyetlerin yönetilmesinin,

d) Kazazedelere yeterli özenin gösterilmesi ve eğer gerekiyorsa kazazedelere ilave yardım yapılmasının,

e) İl Emniyet Müdürlüğü ve/veya İl Jandarma Komutanlığı ile iş birliği halinde, kayıp ve yaralı kişilerin yakınlarının haberdar edilmesinin,

f) Hava tahminleri için, ilgili kuruluşlarla iletişimin sağlanarak hava koşullarında kısa vadede meydana gelmesi beklenen değişiklikler hakkında gerekli bilgilerin edinilmesinin,

g) Bütün personelin varlığının kontrolünün,

ğ) Kuruluş içindeki trafik akışının güvenlik ve trafik hizmet grubu personeli ile birlikte kontrol edilmesinin,

h) Meydana gelen acil durum ve etkisinin azaltılması için yapılan müdahalelerin, verilen kararların, gerçekleştirilen eylemlerin ve çıkarılan derslerin kanıt olması amacıyla kayıt altına alınmasının,

ı) Kuruluş personelinin yiyecek, içecek ve sağlıkla ilgili temel ihtiyaçlarının karşılanmasının ve yakınlarının bilgilendirilmesinin,

i) Kanıtların korunması için mümkün olan en üst düzeyde önlem alınmasının,

j) Acil durum sonrasında etkilenen alanların iyileştirilmesi ile ilgili çalışmaların kontrol edilmesinin,

k) Kaza sonrasında Yönetmeliğin 18 inci maddesi gereği yetkili idarelere kaza bildirimini yapılmasının,

sağlanmasından sorumludur.

Kuruluş içi acil durum yönetim merkezi

MADDE 10 – (1) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezinde, acil durumlarda taktiksel ve operasyonel komut

veren ve kontrolü sağlayan baş kontrolör ile bu tarz durumlar için görevlendirilmiş diğer personel ve acil hizmet birimi yetkilileri bulunur.

(2) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezinin, kaza kontrolörü ve kuruluştaki diğer tesislerle iletişimi ve aynı zamanda kuruluş dışı noktalarla da iletişim bağlarının güçlü olması sağlanır. İletişim kurulacak olan dış noktalar;

- a) İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü,
- b) Acil hizmet birimleri,
- c) İl Sağlık Müdürlüğü,
- ç) Şirket ana merkezleri,
- d) Kuruluşun Organize Sanayi Bölgesi veya Endüstri Bölgesi içerisinde olması halinde bağlı bulunduğu Organize Sanayi Bölgesi veya Endüstri Bölgesi,
- e) Komşu kuruluşlar,
- f) 112 il ambulans servisi başhekimliği,
- g) Basın,
- ğ) Bu konuda düzenleme yetkisi olan diğer kurum ve kuruluşlar,

şeklindedir. Bu dış noktalara ait iletişime geçilecek kişi ve iletişim bilgileri dâhili acil durum planında belirtilir.

(3) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezinde uygun kontrol metotları ile ilgili karar verilmesi ve kaza yönetimine yardımcı olması amacıyla kaza gelişmelerini kaydeden teçhizat bulunur. Bu kayıtlar ileride gerçekleştirilecek herhangi bir inceleme için saklanır.

(4) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezi aşağıdaki unsurları içerir:

a) Acil durum personeline tahsis edilmiş, iç ve dış iletişimi sağlayacak, kaza sonrası personel yakınlarının ve medyanın sebep olabileceği aşırı yüklemekten etkilenmemesini sağlayacak mekanizmayı içeren kuruluş dışı iletişim ekipmanı,

b) İç iletişimin sağlanması amacıyla dâhili telefon ve telsiz sistemleri gibi uygun haberleşme ekipmanları,

c) Acil hizmet birimlerinin merkezi kontrol birimleri ile bağlantılarının kurulmasını sağlamak üzere iletişim düzenlemeleri,

ç) Kuruluş ile ilgili;

1) Tehlikeli maddelerin nakledildiği, depolandığı veya işlendiği tüm alanların,

2) Varsa radyoaktif maddelerin,

3) Güvenlik ekipmanlarının,

4) Yangın hidranti, yangın için kullanılacak boru hattı ve ilave olarak kullanılabilir su kaynakları ile yangın söndürme tüplerinin ve diğer yangın söndürme malzemelerinin,

5) Acil durum kapıları ile yangın merdivenlerinin,

6) Elektrik trafoları ile pano ve şalterlerin,

7) Doğalgaz hattı izolasyon vanası ile emniyet kapama vana ve şalterlerinin,

8) Akarsu, drenaj sistemi ve su sağlama noktalarının,

9) İşletmeye ulaşım noktaları ile kuruluş içi yol güzergâhını acil hizmet birimleri tarafından yükleme, boşaltma ve personel tahliyesi amacıyla kullanılabilir nakil araçlarının,

10) Toplanma noktaları, kaçış yolları ve kazazedeye bakım ve tedavi merkezlerinin,

11) Yakın çevrede bulunan ve kazadan etkilenebilecek topluluğun bulunduğu hastane, okul gibi kuruluşlar ile çevresel unsurlarının,

yerlerini ve saha içi mevcut konumlarını açıkça gösteren harita, kroki ve planları,

d) Kazanın meydana geldiği ve acil durum müdahale çalışmalarının gerçekleştirildiği yerlerin, tahliye edilen alanların ve benzeri bilgilerin gösterilmesi amacıyla kullanılacak tesis planları,

e) Alınan ve gönderilen mesaj kayıtlarının saklandığı malzeme ve araçları,

f) Olay anında kuruluştaki bulunan bütün bilgilere erişimi,

g) Kaza müdahalesinde görevi olan tüm personele ait iletişim numaraları.

(5) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezinin konumu belirlenirken olası büyük kaza riski taşıyan kritik ekipmanların konumları göz önünde bulundurulur.

(6) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezi en şiddetli acil durumlar da dâhil olmak üzere her türlü durumda faaliyetine devam edebilecek şekilde tasarlanır.

(7) Büyük işletmelerde veya toksik yayılımla sonuçlanabilecek olası kaza senaryolarının öngörüldüğü kuruluşlarda, birinin kullanım dışı kalması durumunda diğerinin faaliyetine devam edebileceği iki adet kuruluş içi acil durum yönetim merkezi kurulur.

ALTINCI BÖLÜM

Eğitim ve Tatbikatlar

Eğitim

MADDE 11 – (1) Dâhili Acil Durum Planı, güvenlik yönetim sisteminde kuruluş içindeki bireylerin acil

durum müdahaleleri konusunda eğitilmesine yönelik uygun düzenlemelerin yapıldığını, eğitime tabi tutulduklarını ve bu eğitimlerde edinilen bilgilerin, bilgi tazeleme eğitimleri ile güncel tutulduğunu gösterir.

(2) Eğitimin amaç ve hedefleri açıkça belirlenerek, etkinliği gözden geçirilerek değerlendirilir ve eğitim yenilenmiş uygun derslerle güncellenir.

(3) Büyük kaza durumunda görev alacak hizmet grubu personeli, eğitim/bilgi ihtiyacına sahip diğer çalışanlar, alt işverenler, karşılıklı yardım anlaşmasının bulunduğu komşu kuruluş personeli ve ziyaretçiler de bu eğitim kapsamında yer alır.

Dâhili acil durum planı tatbikatı

MADDE 12 – (1) Hazırlanan planın doğruluğu, yeterliliği ve uygulanabilirliğinin tespit edilmesi için üç yılı aşmayan aralıklarla gerçekleştirilen tatbikatlar, dâhili acil durum planını uygulayan kişilerin, meydana gelen kaza sonucu oluşacak farklı durumlarla baş edebileceği şekilde yapılır.

(2) Gerçekleştirilen tatbikat çalışmaları, acil bir durumda kuruluş içinde meydana gelebilecek durumları yansıtır.

(3) Tatbikatlar, etki azaltma ve kontrol faaliyetlerinin, gerekli bilginin iletilmesinin ve çevrenin iyileştirilmesi ile ilgili çalışmaları yönlendirecek önlemlerin de planda belirtildiği şekilde gerçekleşip gerçekleşmediğini gösterir.

(4) Tatbikatlar, planda belirtilen olası kaza senaryolarına dayandırılır. Buna ek olarak planda belirtilmeyen kaza senaryoları da dikkate alınır.

(5) Tatbikatlar, kazanın meydana gelişi itibarıyla geçen ilk bir kaç saatlik süre olarak ifade edilebilen acil durum başlangıç safhasında gerçekleştirilecek müdahaleyi kapsar.

(6) Tatbikatlar, acil durum müdahalesi ile ilgili;

- a) Dâhili acil durum planının harekete geçirilmesi ve tarafların uyarılması, haberdar edilmesi,
- b) Acil hizmet birimlerinin uyarılması,
- c) Alarm sistemlerinin devreye sokulması,
- ç) Hizmet gruplarının harekete geçirilmesi,
- d) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezinin kurulması,
- e) Kuruluş içi acil durum yönetim merkezine bilgi ve sürekli iletişimin sağlanması,
- f) Haberleşmenin sağlanması ve halkın bilgilendirilmesi,
- g) Ekipman ve tesisler, hususlarının kontrolünü ve denenmesini sağlar.

(7) Tatbikattan en az 15 iş günü öncesinde işletmeci tarafından aşağıda belirtilen ilgili kurumlara haber verilir, kurumlar gerek görmesi durumunda tatbikata katılım sağlar:

- a) İtfaiye teşkilatı,
- b) İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Jandarma Komutanlığı,
- c) 112 İl Ambulans Servisi veya özel ambulans servisi,
- ç) İl Sağlık Müdürlüğü ve İl Halk Sağlığı Müdürlüğü yetkilileri,
- d) Sahil güvenlik birimleri (eğer gerekli ise),
- e) Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri,
- f) İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri.

(8) Planın tatbikatı ile ilgili çalışmalar aşağıda belirtilen yöntemlerle gerçekleştirilir;

- a) Alıştırmalar,
- b) Seminerler,
- c) Sahada gözden geçirme,
- ç) Masa başı gözden geçirme,
- d) Kontrol sonrası çalışmalar,
- e) Canlı uygulamalar.

(9) Dâhili acil durum planının tatbiki ile ilgili çalışmalar sonucunda çıkarılan dersler, planda değişikliği gerektirirse planın güncellenmesinde kullanılır ve yeni plana aktarılır.

(10) Dâhili acil durum planı ile ilgili gerçekleştirilecek tatbikat çalışmaları hakkında kuruluş çevresinde bulunan komşu kuruluş ve halk haberdar edilerek yersiz endişe oluşması engellenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

İzleme ve Örnekleme, Kaza Sonrası İnceleme ve İyileştirme

İzleme ve örnekleme

MADDE 13 – (1) Ölçüm, izleme ve/veya örnekleme yapılırken; ilgili tehlikeli maddenin türü, bu maddenin güvenlik seviyesini aşma hızı gibi faktörler göz önünde bulundurulur.

(2) Dâhili acil durum planı; büyük endüstriyel kazanın önlenmesi, etkilerinin belirlenmesi ve yapılacak müdahaleye yardımcı olmak amacıyla yapılan ölçüm, izleme ve/veya örnekleme için kaynak ve tedbirlerin sağlandığını gösterir.

Kaza sonrası inceleme

MADDE 14 – (1) Acil durumun sona ermesinin ilan edilmesinden sonra; baş kontrolör, kaza kontrolörü ve acil durum yönetim merkezi, iş birliği halinde kazaya ilişkin tüm verileri toplar, değerlendirir ve kayıt altında tutar.

Kaza sonrası iyileştirme

MADDE 15 – (1) Dâhili acil durum planında, bir kazadan sonra çevrenin ve kuruluşun temizlenmesi ve iyileştirilmesi ile ilgili hususlara yer verilir.

(2) İyileştirici önlemler, kazadan kaynaklanan zararın miktarı ile insanlara veya çevreye olan kalıcı zararın seviyesi ile orantılı olarak alınır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Gözden Geçirme ve Güncelleme

Dâhili acil durum planının gözden geçirilmesi ve güncellenmesi

MADDE 16 – (1) Gözden geçirme işleminde asgari olarak;

- a) Kuruluşun faaliyetlerindeki dâhili acil durum planını etkileyecek tüm malzeme değişiklikleri,
- b) Planın yürütülmesi ile ilgili olarak acil hizmet birimlerindeki herhangi bir değişiklik,
- c) Yeni ve daha etkin etki azaltıcı yollar gibi teknik bilgilerdeki ilerlemeler,
- ç) Alt işverenlerin de dâhil olduğu çalışanlar ile ilgili, planı etkileyebilecek önemli değişiklikler,
- d) Daha önce kuruluş içerisinde veya başka bir kuruluşta meydana gelmiş büyük kazalar ve/veya ramak kala kazalardan çıkarılan dersler,
- e) Tatbikatlardan çıkarılan dersler,
- f) Güvenlik Yönetim Sistemi iç tetkik sonuçları, dikkate alınır.

(2) Gözden geçirme ve güncellenmenin etkin olarak gerçekleşmesi için, işletmeci, yerel idareler, ilgili taşra teşkilatları ve acil hizmet birimleri arasında iletişim açık ve net olarak sağlanır.

(3) Dâhili acil durum planının güncellenmesi için aşağıdaki hususların her biri dikkate alınır:

- a) Planın ve plan kapsamında bulunan bileşenlerin nasıl güncelleneceği,
 - b) Kuruluşta acil durum prosedürlerinin değişmesine neden olabilecek;
 - 1) Organizasyonel değişiklik,
 - 2) Personel değişiklikleri,
 - 3) Tesislerdeki değişiklik,
 - 4) Tesisin süreli veya süresiz kapatılması,
 - 5) Proses değişiklikleri,
 - 6) Tehlikeli madde depolama kapasitesinde ve yöntemlerinde yapılacak değişiklik,
 - 7) Ekipman değişiklikleri,
 - 8) Güvenlik raporunda değişiklik,
 - 9) Çevresel koşullara bağlı değişiklik,
- durumlarında prosedür ve kaynakların değerlendirilmesi.

(4) Kuruluşta önemli bir değişikliği takiben dâhili acil durum planı, Yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen üç yıllık süreyi beklemezsizin gözden geçirilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Dâhili Acil Durum Planlarının İncelenmesi ve Gizli Bölümleri

Dâhili acil durum planının incelenmesi

MADDE 17 – (1) Dâhili acil durum planları, Yönetmeliğin 13 üncü ve 15 inci maddelerinde belirtilen usul ve esaslara göre incelenir.

Dâhili acil durum planının gizli bölümleri

MADDE 18 – (1) 24/1/2015 tarihli ve 29246 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazalarla İlgili Hazırlanacak Güvenlik Raporu Tebliğinin 7 nci maddesi gereği, gizli kabul edilen bilgiler, dâhili acil durum planı kapsamında da gizli kabul edilir ve bu bilgiler üçüncü kişilere açıklanamaz.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari tedbirler ve uygulanma usulleri ile yaptırımlar

MADDE 19 – (1) Dâhili acil durum planının hazırlanmaması, gönderilmemesi veya yapılan denetim sonrasında yetersiz bulunması durumlarında 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun ve Yönetmeliğin ilgili hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

Ekleri için tıklayınız.

